



Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
У 6959/07
24.01.2008. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: мр Јадранке Ињац, председника већа, Зоје Поповић и Јелене Ивановић, чланова већа, са саветником суда Вером Маринковић, као записничарем, решавајући у управном спору по тужби акционара "АА": ББ, ВВ и ГГ, ради поништаја решења гувернера Народне банке Србије Г. бр. 8480 од 05.7.2007. године, у предмету одузимања дозволе за обављање послова осигурања, у нејавној седници већа одржаној дана 24.1.2008. године, донео је

П Р Е С У Д У

Тужба СЕ УВАЖАВА и ПОНИШТАВА решење гувернера Народне банке Србије Г. бр. 8480 од 05.7.2007. године.

О б р а з л о ж е њ е

Оспореним решењем у тачки 1 диспозитива Акционарском друштву "АА", одузета је дозвола за обављање послова осигурања - дозвола за рад издата решењем Савезног министарства за финансије број: 4/1-12-033 од 27.6.1997. године, а тачком 2 диспозитива истом Друштву је забрањено да располаже својом имовином до отварања поступка стечаја.

У тужби поднетој овом суду, тужиоци оспоравају законитост решења туженог органа због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и повреде правила поступка. Наводе да тужена у поступку контроле извршења решења Народне банке Србије Г. бр. 647 од 07.3.2005. године, није могла изрећи најнеповољнију меру и то одузимање дозволе за обављање послова осигурања у смислу члана 175. Закона о осигурању, а да претходно није доказала да из одређеног понашања тужиоца произлази да ће због њега наступити неотклоњива штета, односно морала је доказати да је тужилац незаконито пословао и да је обављање делатности осигурања угрозило интерес осигураника и других корисника осигурања. Даље наводе да је оцена тужене да Друштво није имало сагласно одредби члана 233. Закона о осигурању прописану висину основног капитала на дан 31.12.2004. године, нетачна с обзиром да је према наведеној одредби Закона висину прописаног капитала тужена била дужна да утврди на дан 29.11.2004. године, када је истицао рок од шест месеци до када су раније формирана друштва за осигурање била дужна да обезбеде 2/3 од износа прописаног капитала. Што се тиче обезбеђења гарантне резерве тужена је, по оцени тужиоца, такође дала погрешну оцену с обзиром да су постојећа осигуравајућа друштва била дужна да до 31.12.2005. године, усагласе своје пословање са одредбом члана 116. Закона о осигурању. Имајући у виду напред изнето, истичу да тужена није поступила по пресуди Врховног суда Србије У. бр. 2621/06, па предлажу да Врховни суд Србије тужбу уважи и оспорено решење поништи.

У одговору на тужбу тужена Народна банка Србије остала је при разлозима из образложења оспореног решења и предложила да суд тужбу одбије, као неосновану.

Након оцене навода тужбе, одговора на тужбу и списка предмета ове управне ствари, Врховни суд Србије је нашао да је тужба основана.

Из образложења оспореног решења произлази да је тужена наведену одлуку из диспозитива истог донела са разлога што је, поступајући у извршењу пресуде Врховног суда Србије У. 2621/06 од 18.3.2007. године, нашла да Друштво није поступило по решењу тужене Г. бр. 647 од 07.3.2005. године, којим је, између осталог, наложено Друштву да наплати потраживања са припадајућом каматом од "ДД", као и сва потраживања од правних и физичких лица са припадајућом каматом. Такође, Народна банка Србије је у проведеном поступку утврдила да основни капитал Друштва на дан 30.6.2005. године, износи 246.828.506,00 динара, што у динарској противвредности према средњем курсу ЕВР-а (82,775 дин.), чини 2.981.920,94 ЕВР-а, а што је мање од износа прописаног чланом 28. у вези са чланом 233. Закона о осигурању, ("Службени гласник РС", бр. 55/2004...85/2005) с обзиром да је било прописано да Друштво на дан 30.6.2005. године, има обезбеђен капитал у износу који не може бити мањи од 3.000.000 ЕВР-а, односно динарској противвредности на тај дан. У погледу обезбеђења гарантне резерве Друштво је на дан 30.6.2005. године, исказало капитал у износу од 86.853.061,80 динара и гарантну резерву у износу од 83.823.434,18 динара, што је мање од износа прописаног чл. 28. и 116. Закона о осигурању, због чега је Народна банка Србије утврдила да Друштво не одржава гарантну резерву. Како Друштво није усагласило своје пословање са одредбама Закона о осигурању, пре свега, зато што није обезбедило основни капитал, гарантну резерву и маргину солвентности по динамици прописаној одредбом члана 233. Закона о осигурању, то су се по оцени тужене стекли законом прописани услови из одредбе члана 238. истог

закона, да тужена Друштву одузме дозволу за обављање послова осигурања, а самим тим сагласно одредби члана 170. став 2. Закона о осигурању изрекне и меру забране располагања имовином Друштва, до доношења решења о покретању стечајног поступка.

Код оваквог стања ствари, по оцени Врховног суда Србије, тужена доносећи оспорено решење од 05.7.2007. године, није поступила по правном схватању и примедба овог суда из пресуде У. 2621/06 од 18.4.2007. године, а на шта је била обавезна у смислу одредбе члана 61. Закона о управним споровима, те је учинила повреду наведене одредбе, а што је било од утицаја на правилност и законитост оспореног решења.

Наиме, наведеном пресудом, Врховни суд Србије је наложио туженој да оцени позитивне и негативне ефекте мера надзора које су раније изречене Друштву, па имајући то у виду, као и ново стање пословања Друштва, утврђено записником о контроли из новембра 2005. године, предузме одговарајуће мере надзора правилном применом члана 161. ст. 2. и 3. Закона о осигурању. Такође, туженој је наложено да уколико процени да је Друштву неопходно да се изрекне најтежа мера надзора, наведе разлоге због којих сматра да није могла бити одређена мера која је мање неповољна за Друштво, као и да наведе које су то неотклоњиве штетне последице које би због примене блажих мера надзора могле наступити, као и да ли ће те последице бити мање за осигуранике и друге кориснике осигурања у случају покретања поступка ликвидације Друштва, која је нужна, законом предвиђена последица одузимања дозволе за рад Друштву за осигурање.

Међутим, и поред јасно датих налога суда, из образложења оспореног решења се не види да је тужена у поновљеном поступку проценила суштински ефекат изречених мера надзора на побољшању пословања Друштва, а што је по оцени овог суда, битно за правилан избор мера надзора, које би требало одредити Друштву. Ово посебно из разлога што је у записнику о контроли пословања друштва из новембра 2005. године, констатовано да су мере надзора наложене Друштву решењем тужене од 07.3.2005. године, извршене, осим мера из тачка 1. подтачке 3) и 4) поменутог решења, које се односе на наплату потраживања од Предузећа "ДД".

Такође, тужена је приликом решавања ове управне ствари пропустила да узме у обзир и чињеницу да је ниво капитала друштва, према подацима из списка, почео да пада након јуна 2005. године, а што се, по оцени Врховног суда Србије, може довести у вези са обавезом Друштва да поступи по мерама наложеним решењем тужене од 07.3.2005. године, које су обухватиле и обавезу наплате свих заосталих ликвидираних штета и доспелих уговорних обавеза, као и са привременом мером од 09.11.2005. године, којом је Друштву било забрањено да закључује нове уговоре о аутоодговорности, чиме је обустављен прилив прихода.

Коначно, тужена није узела у обзир и оцену Врховног суда Србије, да с обзиром на чињеницу да је контрола пословања Друштва окончана новембра 2005. године, тужена није могла да утврђује вредност основног капитала друштва и гарантне резерве на дан 31.12.2005. године, на основу доказа који не постоје у списима предмета (нпр. мишљење овлашћеног актуара од 02.2.2006. године).

Како је циљ мера надзора из члана 161. Закона о осигурању, са једне стране, финансијски опоравак, побољшање начина управљања, отклањање незаконитости и неправилности у раду друштва за осигурање, а са друге стране обезбеђење интереса осигураника и других корисника осигурања, који не смеју бити угрожени, то је, по оцени овог суда, Народна банка Србије приликом вршења надзора морала деловати најпре превентивно а одузимање дозволе за обављање послова осигурања као најтежу меру могла је применити тек онда када блажим мерама надзора није могао да буде постигнут њихов циљ.

Са изнетих разлога, Врховни суд Србије је, применом одредбе члана 41. став 2., у вези члана 38. став 2. Закона о управним споровима ("Службени лист СРЈ" број 46/96), одлучио као у диспозитиву пресуде, с тим што су примедбе суда изнете у образложењу ове пресуде, обавезне за тужени орган у смислу одредбе члана 61. истог Закона.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ СУДУ СРБИЈЕ У БЕОГРАДУ

дана 24.1.2008. године, У. 6959/07

Записничар, Председник већа - судија

Вера Маринковић, с.р. мр Јадранка Ињац, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

ЈК